

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 416/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť mestskej časti Bratislava-Rača, Kubačova 21, Bratislava, zastúpenej OLEXOVA VASILISIN, s. r. o., Gorkého 6, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Marcel Vasilišin, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Cob 124/2014 z 10. decembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť mestskej časti Bratislava-Rača **o d m i e t a** ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2016 doručená sťažnosť mestskej časti Bratislava-Rača, Kubačova 21, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“; v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej OLEXOVA VASILISIN, s. r. o.,

Gorkého 6, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Marcel Vasilišin, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Cob 124/2014 z 10. decembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania o zaplatenie sumy 91 311,70 € s príslušenstvom vedeného Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 27 Cb 61/2004 v procesnom postavení žalovanej.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Prvostupňový súd podľa sťažovateľa správne posúdil nárok na náhradu škody a správne uzavrel, že nájomné ušlo len v dôsledku konania zmluvných strán a teda v prípade nie je žiadna príčinná súvislosť s konaním sťažovateľa.

Odvolačný súd rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, čo postavil na tom, že žalobca nebol povinný právne kvalifikovať ním uvedený skutkový stav, pretože to je úloha súdu, a ten mal podľa názoru odvolacieho súdu právne kvalifikovať prípad podľa iného zákonného ustanovenia (nie podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu, ale podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení).

Odvolačný súd teda vo veci diametrálne zmenil právnu kvalifikáciu a tým aj predmet konania, čo je podľa nás pointa protiústavného postupu porušovateľa a má za následok porušenie princípu rovnosti účastníkov...

Tvrdenie, že došlo k zmene predmetu konania sťažovateľ opiera o tieto argumenty:

1. predmet konania nie je daný iba obsahom petitu tak ako potvrdzuje aj judikatúra o prekážke konania už rozhodnutej veci

2. odvolací súd nerešpektoval doslovné vyjadrenia žalobcu.“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka argumentuje:

„V zmysle ustálenej judikatúry nie je predmet konania daný iba petitom návrhu na začatie konania ale aj obsahom žaloby a vyjadrení žalobcu v konaní a nemôže byť preto

rozhodné iba to, že uplatnený petit je možné spravodlivo vyniesť z iného titulu ako uplatnil žalobca. Pokiaľ žalobca takýto iný titul, z ktorého by petitu bolo možné vyhovieť ani rámcovo v konaní neoznačí (dokonca ho doslova vylúči) potom jednoducho nemôže byť predmetom konania... na pojednávaní dňa 27. 06. 2012 výslovne potvrdil, že si uplatňuje nárok na náhradu škody z konkrétnej uzavretej nájomnej zmluvy, kde bolo nájomné fixne dohodnuté. Žalobca si teda v tomto konaní uplatňuje nárok na skutkovom základe nenaplnenia nájomnej zmluvy so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] zo dňa 31. 7. 2002. Podaním žalobcu zo dňa 23. 1. 2009 uplatnený nárok na skutkovom základe bezdôvodného obohatenia žalobca po jeho uplatnení vzal v celom rozsahu späť na pojednávaní dňa 24. 6. 2009. Svoju vôľu v tomto smere žalobca opätovne potvrdil vo svojom podaní zo dňa 08. 01. 2013... Odvolacím súdom vyslovený právny názor tak nie je v súlade s predmetom konania tak, ako ho skutkovo vymedzil žalobca. Sťažovateľ je naopak presvedčený, že pokiaľ by sa žalobca chcel v tomto konaní domáhať bezdôvodného obohatenia, išlo by o iný skutkový základ ako je ten, ktorým žalobca uplatnený petit odôvodňoval.“

Podľa názoru sťažovateľky:

„... zmenou právnej kvalifikácie v tomto konaní došlo k zmene predmetu konania vo veci, potom sťažovateľ poukazuje na to, že

- sťažovateľ má právo brániť sa v rámci predmetu konania

- zmenou predmetu konania sa sťažovateľovi odňala možnosť konať pred súdom, pretože stratil možnosť účinne reagovať

- odňatie možnosti konať pred súdom sa v tomto konaní nemôže zhojiť až po ďalšom konaní vo veci na prvostupňovom súde ústavno-konformne.“

Zo sťažnosti tiež vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu dovolanie.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Bratislave rozhodnutím č. 1 Cob/124/2014 zo dňa 10. 12. 2015 porušil právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v časti princípu zachovania

právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Bratislave rozhodnutím č. 1 Cob/124/2014 zo dňa 10. 12. 2015 porušil právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v časti princípu rovnosti účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. 1 Cob/124/2014 zo dňa 10. 12. 2015 a vracia mu vec na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd zo sťažnosti sťažovateľky zistil, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti

nebolo právoplatne rozhodnuté. Toto zistenie si ústavný súd následne aj overil v súčinnosti s informačnou kanceláriou okresného súdu, ktorá oznámila, že vec sťažovateľky vedená pod sp. zn. 27 Cb 61/2004 bola 23. marca 2016 bola predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o dovolaní.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorej uplatnenie nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V danom prípade sťažovateľka subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd akceptovala tým, že podala vo svojej veci dovolanie ešte predtým, ako podala sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno

považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V judikatúre ústavného súdu sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky uplatnením zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2016